

8. Лapidус Б.А. Обучение второму иностранному языку как специальности : учеб. пособ. / Б.А. Лapidус. – М. : Высш. шк., 1980. – 173 с.
9. Маркосян А.С. Очерки теории овладения вторым языком / А.С. Маркосян. – М. : Психология, 2004. – 384 с.
10. Рябова (Ахутина) Т. В. О применении концепции управления усвоением в обучении русскому языку иностранцев / Т.В. Рябова (Ахутина), И.И. Ильясов // Психологические основы обучения неродному языку : хрестоматия / [сост. А.А. Леонтьев]. – М. : Изд-во Московского психолого-социального института ; Воронеж : МОДЭК, 2004. – С. 254–287.
11. Савчук Е.А. Обучение испанскому языку как второму иностранному на базе французского в гуманитарном вузе неязыкового профиля : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Е.А. Савчук. – М., 2004. – 331 с.
12. Чичерина Н.Н. Особенности обучения грамматики немецкого языка как второго иностранного в старших классах средней школы : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Н.Н. Чичерина. – М., 1997. – 199 с.
13. Щепилова А.В. Коммуникативно-когнитивный подход к обучению французскому языку как второму иностранному / А.В. Щепилова. – М. : Школьная книга, 2003. – 485 с.

БЛУДОВА Ю.О.

ІННОВАЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

Євроінтеграція зумовлює необхідність усвідомлення й вироблення нових теоретичних засад для змін та забезпечення ефективного функціонування системи професійної підготовки майбутніх учителів. Зміни в підготовці фахівців з вищою педагогічною освітою зумовлені взаємозв'язком і взаємодією різноманітних факторів.

Педагогічна інноватика – вчення про створення, оцінювання, освоєння та використання педагогічних новацій.

Швидкоплинний розвиток інформатизованого суспільства вимагає інноваційних підходів, нестандартних рішень, креативності мислення, а отже, творчої активності людини. Такі вимоги сучасного суспільства до педагога, а особливо до вчителя.

Мета статті – обґрунтувати необхідність введення інновацій у процес професійної підготовки майбутніх учителів.

Ця проблема особливо актуальна для сучасної школи. Оскільки сьогодні, як зазначає О. Коберник, навчально-виховний процес у загальноосвітніх школах спрямований здебільшого на формування інтелекту як такого, що становить певну суму знань, виховна робота є набором стандартних заходів, у ході яких вихованець стає лише об'єктом дисциплінарних впливів; вона орієнтується переважно на методи заохочення й покарання.

Як галузь педагогіки педагогічна інноватика є досить молодою наукою. У зарубіжній педагогіці дослідження інновацій започатковані в 60-х рр. ХХ ст. і мають яскраво виражений прикладний характер [3]. Проблеми інновацій досліджують сербський педагог К. Ангеловські, англійські й американські педагоги Х. Барнет, Д. Гамільтон, Н. Грос, У. Кінгстон, Н. Лагервей, М. Майлз, А. Хаберман, Р. Хейвлок та ін. [10].

Розвиток педагогічної інноватики в Україні пов'язаний із масовим громадсько-педагогічним рухом, спричиненим суперечностями між суспільними потребами в розвитку й функціонуванні навчально-виховних закладів і реальним буттям навчально-виховної справи.

Система підготовки вчителів має свій зміст, який визначається особливостями й закономірностями професійно-педагогічної спрямованості навчального

процесу, передбачає реалізацію професійної суті, форм та методів засвоєння знань, умінь і навичок.

Початкова освіта – це перший освітній рівень, де закладається фундамент загальноосвітньої підготовки школярів. Тому пріоритетне завдання навчання в початковій школі у світлі реалізації Національної доктрини розвитку освіти України у XXI ст., використання нових концепцій навчання й виховання учнів загальноосвітніх шкіл України. Воно полягає не лише у формуванні в учнів певних знань, загальнонавчальних умінь і навичок, а й у забезпеченні подальшого становлення особистості дитини, розвитку її розумових здібностей, насамперед, у навчанні дітей творчо та самостійно мислити.

Якщо в минулому роль учителя початкових класів нерідко зводилась до навчання школярів азів предметних знань та вироблення в них найпростіших навчальних навичок та вмінь, то сьогодні вимоги до знань, умінь та навичок є не метою, а засобом, умовою досягнення мети, розвитку дитини. Сучасний учитель початкових класів є водночас викладачем, вихователем, організатором діяльності дітей, активним учасником спілкування з учнями, їх батьками й колегами, дослідником педагогічного процесу, консультантом, громадським діячем. Інноваційність є однією з основних тенденцій розвитку людства. З урахуванням цього нова освітня парадигма вибудовується на засадах збереження та розвитку творчого потенціалу людини, її спрямованості на самовизначення, стабільно активної життєдіяльності в змінних соціальних умовах, готовності до сприймання й розв'язання нових завдань.

Однак через відсутність інноваційної підготовки майбутнього вчителя знижується загальний результат їхньої підготовки у вищих навчальних закладах. Творча активність майбутнього вчителя дає йому змогу глибше усвідомити важливість педагогічної праці і свого професійного покликання, реально оцінити потенційні можливості, реалізувати творчі потреби.

Школі необхідні не просто гарні вчителі, а вчителі-творці, учитель-майстри, учителі-новатори. На цьому наголошували видатні педагоги: Г. Ващенко, Я. Коменський [11], В. Сухомлинський, С. Русова, А. Макаренко [12] М. Монтесорі, К. Ушинський [14] та інші.

Під впливом підвищеного інтересу до творчої ініціативи педагога вносяться суттєві зміни в зміст, форми й методи викладання, організацію навчально-виховного процесу: широко використовується проблемне навчання, прийоми активізації розумової діяльності, творчий підхід до вирішення навчальних завдань.

Водночас на перший план виходить концепція розвивального навчання (Л. Виготський, П. Гальперін, О. Леонтьєв [6] та ін.), що передбачає таку організацію навчання, яка давала б змогу досягти за мінімальний час максимальних результатів.

Творчий характер праці педагога розкриває досвід учителів-новаторів Ш. Амонашвілі, І. Волкова, М. Гузика, О. Захаренка, Є. Ільїна, С. Лисенкової, Б. Нікітіна, В. Шаталова, М. Щетініна та ін.

Погляд на професійну підготовку майбутніх педагогів у сучасній педагогіці має різні аспекти. Так, О. Абдуліна та А. Піскунов стверджують, що в основі підготовки майбутнього учителя лежить система загальнопедагогічних знань, умінь та навичок. В. Сафін вважає, що метою підготовки майбутнього педагога є формування в нього індивідуального, доцільного в теперішньому, і того, що може використовуватися в майбутньому, стилю творчого мислення, необхідного

для перетворення чи створення світу речей, явищ, людських стосунків, необхідних для виховання творчої особистості учня.

Учені підкреслюють необхідність створення спеціальних умов для успішного втілення педагогічної науки в практику школи. Важливо сформувавши в педагогів-практиків потреби в засвоєнні нового, наявність творчої ініціативи, забезпеченість науково-методичними матеріалами тощо.

В інноваційних умовах сучасної парадигми освіти вчитель найчастіше виступає в ролі організатора різноманітних видів діяльності та пізнання учня як компетентний консультант і помічник. Його професійні вміння мають бути спрямовувані на контроль знань та вмінь учнів, на діагностику їхніх можливостей, потреб, діяльності, особистісних якостей, пізнання, створення сприятливих умов для розвитку. Це значно складніше, ніж традиційна освіта.

На сучасному етапі все очевидніше стає, що традиційна школа не встигає за сучасними темпами розвитку. Застарілі форми й методи роботи в загальноосвітніх навчальних закладах не спрацьовують. Сьогодні загальноосвітні навчальні заклади впроваджують інновації, нові технології, спрямовані на оновлення теорії та практики освіти, удосконалюють навчально-виховний процес. Тому значущою особливістю сучасної системи освіти є інноваційна діяльність навчальних закладів, спрямована на впровадження інноваційних педагогічних технологій навчання й виховання, розробку нового змісту навчального, навчально-методичного, науково-методичного забезпечення діяльності загальноосвітнього навчального закладу.

У сучасній педагогічній науці та практиці існує думка, що в педагогіці є дві цілком різні стратегії – традиційна та інноваційна стратегія розвитку.

Інноваційні процеси спричинюють суперечності з традиційною професійною підготовкою майбутнього вчителя, однак між ними існує тісний взаємозв'язок, що зумовлює їх взаємозалежність.

Зміст традиційної підготовки вибудовується як взаємозв'язок між педагогічною діяльністю викладача та навчально-пізнавальною діяльністю майбутнього вчителя. Але студенти в цьому разі стають об'єктами управління, виконавцями запрограмованого плану.

Як наслідок, домінує єдина форма навчально-виховної взаємодії – наслідування, імітація, відповідність зразкам, одноманітність соціальних та міжособистісних взаємодій, переважає зовнішній контроль та оцінювання результатів. Все це знижує зацікавленість у професійній діяльності та рівень мотивації до творчої самореалізації в майбутній професії.

Під принципом інноваційності, який повинен приймати весь освітній процес, розуміють готовність студента до професійного становлення в суперечливому педагогічному просторі, компетенція подолання проблем, що виникають у сучасній школі та школі майбутнього.

Інновації в педагогічному процесі розглядаються як єдність об'єктивної й суб'єктивної сторін життєтворчості педагога. Вони є сутністю інноваційності педагогічного процесу, переходу певної педагогічної системи з одного стану в інший – ініціації нововведень.

Під інноваційною активністю майбутнього вчителя розуміють такий прояв соціальної активності, в процесі якого він виявляє особистісну творчість і сприяє перетворенню соціальних відносин, педагогічної взаємодії та професійної позиції тощо. Прояв інноваційної активності є можливим як у педагогічному середовищі, так і в різних сферах життєдіяльності й може набувати різних форм.

Висновок. Динаміка соціально-економічних процесів у постіндустріальному світі радикально актуалізувала проблему інноваційного потенціалу нації як однієї з гарантій стабільних її позицій у світовому співтоваристві, успішного реагування на різноманітні цивілізаційні виклики. Інноваційність є однією з основних тенденцій розвитку людства. Тому серед проблем наукової педагогіки пріоритетними є проблеми педагогічної інноватики як складової загальної інноватики, спеціальної наукової дисципліни, що розкриває загальні засади теорії педагогічних інноваційних процесів [13].

Педагогічна інноватика полягає в постійному пошуку та впровадженні нових максимально ефективних технологій навчання й виховання, результатом яких має бути формування високоадаптованої до змінних умов, активної діяльної, творчої особистості, яка вміє аналізувати, долати будь-які труднощі, бо вона ще в юному віці з допомогою вчителя пізнала, створила себе, навчилася володіти собою. Орієнтація на нове, пошук і впровадження нового не є самоціллю педагогічної інноватики. Передусім вона спрямована на забезпечення адекватності навчально-виховного процесу і його результатів вимогам суспільства. А в динамічно змінюваному соціумі це спонукатиме до постійного оновлення змісту й форм навчання та виховання, максимально уважного та водночас критичного ставлення до всього нового.

Література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України : підручник / А.М. Алексюк. – К. : Либідь, 1998. – 189 с.
2. Амонашвили Ш.А. Хвала уроку / Ш.А. Амонашвили // Единство цели. – М. : Просвещение, 1987.
3. Аутова П.Р. Технология и современное образование / П.Р. Аутова // Педагогика. – 1996. – № 2. – С. 37–41.
4. Болонський процес: тенденції, проблеми, перспективи / [укл. В.П. Бех, Ю.Л. Маліновський ; за ред. академіка В.П. Андрущенко]. – К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004. – 221 с.
5. Ващенко Г. Загальні методи навчання : підручник для педагогів / Г. Ващенко. – К. : Українська видавнича спілка, 1997. – 441 с.
6. Гура О.І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект : монографія / О.І. Гура. – Запоріжжя : ГУ “ЗІДНУ”, 2006. – 332 с.
7. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. / І.М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
8. Євдокимов В.І. Підготовка вчителя в умовах євро інтеграції : навч. посіб. / В.І. Євдокимов, Г.Ф. Пономарьова, Л.Д. Покроєва. – Х. : ХОНМІБО, 2006. – 204 с.
9. Землянська В. Підготовка майбутнього вчителя в умовах особистісно-орієнтованої освіти / В. Землянська // Шлях освіти. – 2006. – № 1. – С. 31–35.
10. Зязюн І. Освітні технології у вимірах педагогічної рефлексії / І. Зязюн // Світло. – 1996. – № 1.
11. Коменський Я.А. Великая дидактика / Я.А. Коменський // Избр. пед соч. – М., 1982. – Т. 18. – С. 302–303.
12. Макаренко А.С. Деякі висновки з педагогічного досвіду / А.С. Макаренко // Твори : в 7 т. – М., 1984. – Т. 5. – С. 247.
13. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко ; [за ред. О.І. Пометун]. – К. : А. С. К., 2004. – 192 с.
14. Ушинський К.Д. Праця в її психічному і виховному значенні / К.Д. Ушинський // Вибрані педагогічні твори : в 2 т. – К. : Рад. школа, 1983. – Т. 1. – С. 107.

ВІНДЮК А.В.

АНАЛІЗ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-КУРОРТНОЇ СПРАВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Однією з передумов входження України до єдиного європейського та світового освітнього простору є забезпечення підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог. Нагальною потребою в системі підготовки фахівців постала їх динамічна адаптація до швидкозмінних вимог національного та міжнародного